

İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
e-ISSN: 2147-6152
Yıl 10, Sayı 28, Ekim 2021

Makale Adı /Article Name

Öğretmenlerin Kültürel Sermaye
Yeterlikleri ile Örgütsel Sosyalleşme
Düzeyleri Arasındaki İlişkinin
İncelenmesi

Analysis of The Relationship Between
Teachers' Cultural Capital
Competency and Organizational
Socialization Levels

Yazarlar/Authors

Metin TOPRAKÇI

Yunus Emre İlkokulu/Siirt

metintoprakci4@gmail.com ORCID:: 0000-0001-7876-3014

Yunus Emre AVCI

Dr. Öğretim Üyesi, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi

yunusavcio27@hotmail.com ORCID: 0000-0002-1361-1463

Yayın Bilgisi/Article Information

Yayın Türü: Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 30.05.2021

Kabul Tarihi: 11.10.2021

Yayın Tarihi: 30.10.2021

Sayfa Aralığı: 416-433

Kaynak Gösterme/Citation: Toprakçı, Metin; Avcı, Yunus Emre (2021). "Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterlikleri ile Örgütsel Sosyalleşme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 28, s. 416-433.

(Bu makale için gerekli olan "ETİK KURUL ONAYI" çalışmanın sonuna eklenmiştir.)

ÖZ

İnsanların kültürlerinden kasıtlı veya kasıtsız edindiği ve hayat tarzına, anlayışına, iş yapma biçimine, hülasa benliğine kattığı her şey kişinin kültürel sermayesini oluşturur. Örgütsel sosyalleşme ise çalışanların örgüte üye olarak katılması için gerekli tutum, davranış ve bilgileri edinme süreci olarak ifade edilebilir. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. İlişkisel tarama modeli ile yapılan araştırmanın örnekleme 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Batman ve Siirt il merkezlerinde bulunan okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve liselerde görev yapan 468 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kültürel Sermaye Ölçeği" ve "Örgütsel Sosyalleşme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmadaki verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, betimsel istatistik, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin hem kültürel sermaye yeterlikleri hem de örgütsel sosyalleşme düzeyleri "yüksek" çıkmıştır. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerinde; eğitim düzeyinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeylerinde; eğitim düzeyi ve aylık gelire göre anlamlı fark tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile örgütsel sosyalleşmeleri arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri örgütsel sosyalleşmeleri üzerinde anlamlı bir yordayıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Kültürel Sermaye, Örgütsel Sosyalleşme.

ABSTRACT

Everything that people acquire from their culture intentionally or unintentionally and contribute to their lifestyle, understanding, way of doing business, and in short, to their self, constitutes a person's cultural capital. Organizational socialization, on the other hand, can be expressed as the process of acquiring the necessary attitudes, behaviors and information for employees to join the organization as a member. The aim of this study is to examine the relationship between teachers' cultural capital competence levels and organizational socialization levels. The sample of the research conducted with the relational survey model consists of 468 teachers working in pre-school, primary, secondary and high schools in Batman and Siirt city centers in the 2019-2020 academic years. "Cultural Capital Scale" and "Organizational Socialization Scale" were used as data collection tools in the study. The data obtained in the study were analyzed with a statistical package program. Independent sample t-test, descriptive statistics, correlation and regression analyzes were used to analyze the data in the study. According to the results of the research, both the cultural capital competencies and the organizational socialization levels of the teachers were found to be "high". In the cultural capital adequacy levels of teachers; There was a significant difference at the education level. In the organizational socialization levels of teachers; Significant difference was determined according to education level and monthly income. A moderate positive relationship was found between teachers' cultural capital competencies and organizational socialization. Teachers' cultural capital competencies are a significant predictor of their organizational socialization.

Keywords: Teacher, Cultural Capital, Organizational Socialization.

I. Giriş

İnsanların bir arada yaşamaya başladığı zamanlardan itibaren sahip oldukları yaşam biçimi, fikir, inanç, sanat ve hukuk gibi unsurların etkisiyle kültürel alt yapısının oluşmaya başlaması söz konusudur. Kültür, bir toplumun en temel karakteristik özelliklerinin gösterimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültür, kişilerin toplu yaşam ile bireysel yaşamı yapılandırma, düzenleme ve anlama için üretmiş oldukları; yaşam biçimlerini ile inançlarını zamanla oluşturdukları bir mana ve ehemmiyet sistemidir (Ertürk, 2018: 12). Kültür, günlük kullanımda eğitim; estetik

alandan sanat, teknolojik alanda üretim ve bilimsel manada uygarlık manasına da gelmektedir (Güvenç, 1996: 100). Kültürel yapı toplumun tamamını etkilediği gibi her bir birey kültürel yapının zenginleştirilmesi için kendi karakterinden birtakım özellikleri aktarabilmektedir. Günümüz dünyasında her bireyin sosyal bir yapı içerisinde yaşamını idame ettirmesi ve bu süreçte kültürel yapının zenginleşmesiyle birlikte mevcut durum farklı toplumsal yapılar içerisinde bulunan ebeveynlerin sahip olduğu kültürel sermaye birikimlerini çocuklarının eğitiminde kullanmayı gerekli kılmaktadır. Nitekim eğitimin en önemli işlevlerinden birisi de bireylerde kültürel uyumun temin edilmesidir. İnsanlar sosyal uyumu yakalamaya çalışırken aynı zamanda kültürel özellikleri de edinmiş olurlar. Dolayısıyla her bir toplumun sosyalleşme sürecinde eğitim vasıtasıyla desteklediği bir kültürel sermaye aktarımı söz konusudur. Bu sebeple sosyalleşme ile kültürel sermaye olgularının güçlü bir ilişkisi olduğu düşünülmektedir.

Kültürlenme sürecinde toplumlar, hayatta kalma mücadelesi ve doğaya karşı üstün gelme gayretinden ibaret olan bu süreçte, kültürün aktarımını da önemli bir vazife olarak görmüşlerdir. Zaman içerisinde kişilerin benimsedikleri bu kültürel değerleri daha da zenginleştirip kendinden sonra gelenlere miras olarak bırakmaktadırlar. Miras olarak bırakılan kültürel özellikler zaman içerisinde farklı sermaye türlerine evrilerek toplumların kültürel sermayelerini ortaya çıkarmaktadır. Ailelerin birbirinden farklı kültürel sermaye yeterlikleri toplum içerisinde zamanla oluşmakta ve bu sermayenin çocuklar tarafından edinme düzeyi aileler arasında farklılık gösterebilmektedir. Tevarüs edilen kültürel sermaye kişinin örgütsel sosyalleşmesini de doğrudan veya dolaylı etkileyecek birtakım özellikleri barındırır. Esasında sosyalleşme süreci aynı zamanda kültürlenme sürecidir. Çocuk toplum içinde birey olarak yer edinmeye çalışırken kültürel sermayesini oluşturacak kültürel özellikleri de edinmiş olur.

Sosyalleşme bireyin zaman içerisinde toplumsal özellikleri öğrenmesi, benimsemesi ve tavırlarına aktarmasıdır. Örgütsel sosyalleşme ise kişilerin örgütsel rollerine ve yeni olan bir işe göstermiş oldukları uyum süreci diye adlandırılmaktadır (Balcı, 2003: 8). Toplum içerisinde yaşayan bireyler ister istemez diğer bireylerle birlikte karşılıklı bir etkileşim içerisine girmektedir. Bu etkileşim içerisine giren bireyler daha çok içinde bulunmuş oldukları örgütlerle beraber etkileşimlerini sürdürmektedir. Bu örgütlere katılırken işin gerektirdiği belli davranış kalıplarını işe uyum gösterebilmesi için ileriki zamanlarda hızlı bir şekilde öğrenebilmektedir. Örgütsel yapı içinde görev alan çalışan örgütsel uyumu sağlamak ve işte verimliliği yakalamak adına örgütsel adaptasyonu temin etmelidir. Bu sebeple işgörenin bu rol veya rollere uyum sağlaması için bireyin örgütsel sosyalleşme süreci içinden geçmesi lazımdır (İshakoğlu, 1998: 72).

Okullara yeni gelen öğretmenler ilk zamanlarda temel eğitim ve hazırlayıcı eğitim görmektedir ve bu kapsamda oryantasyon programına alınmaktadır. Öğretmenlik mesleği, eğitim-öğretim hizmetini icra eden bir meslek grubudur.

Öğretmenlik; kültürel, bilimsel, bireysel, sosyal ve teknolojik boyutu olan profesyonel bir eğitim mesleği diye adlandırılmaktadır (Yıldırım, 2017:2). Toplumsal yapılara ve sınıflara has olan kültürel simgelerin varlığı öğretmenlerin sosyalleşme sürecinde rol oynamaktadır; ailenin eğitim durumu, mesleği ve geliri, ailenin iletişim biçimi, kültürel alışkanlıkları, tüketim alışkanlıkları ve yaşanılan mekân gibi faktörler öğretmenlerin hayatının şekillenmesinde etkili olmaktadır (Güleç, 2019: 11). Okula yeni katılan öğretmenler, katılmış oldukları okuldaki yazılı ve sözlü olan kurallara en kısa sürede örgütü tanıdıktan kısa bir zaman diliminden hemen sonra hızlı bir biçimde uyum göstermektedir. Bu uyum gösterme süreci öğretmenlerin sürece dahil olmaya karar verdikten sonra başlayıp okulda çalışanlara dahil oluncaya kadar devam etmektedir. Okulda yapacakları iş ile alakalı tutum ve davranışları okuldaki çalışanlara göre en kısa sürede benimsemekte ve okulun aktif üyesi olabilmesi için okul içinde oluşan kültürel değerleri diğer çalışma arkadaşları gibi benimsemektedir. Okulda sosyalleşen öğretmen ile yöneticiler katılacakları örgütün rollerini, tutumlarını, normlarını ile değerlerini buldukları okula uyum gösterecek şekilde öğrenip, kendi kültürel sermaye düzeyini ilerleterek sosyalleşmiş oldukları örgütlerini daha da geliştirip okulda eğitim gören çocukların buldukları başarı seviyelerini daha da ilerletmektedirler.

Araştırmalara bakıldığında; Çelik (2000) araştırmasına göre, kültürel sermayenin ilerlemesine katkıda bulunan öğretmenler, halkın kültürel mirasını sonraki kuşaklara aktarırken aynı zamanda öğrencilerin ve okul personelinin sosyalleşmesine de katkıda bulunurlar. Bireylerin sosyalleşmelerinde kültürel sermayenin öneminin daha da arttığı görülmektedir. Araştırmalar, kültürel sermayenin çocuklara sosyalleşme sürecinde ebeveynleri tarafından kazandırıldığını göstermektedir (Carolan ve Wasserman, 2015; Kisida, Greene ve Bowen, 2014; Roksa ve Potter, 2011). Genel anlamda “kültürel sermaye kavramı”, belirli olan herhangi bir grubun benimsediği tutum, kültürel eğilim, gelenek, inanç, işi yapabilme şekli, ifade ve değer sonucunda öğrenmiş olduğu veya edinmiş olduğu maharetler olarak adlandırılabilir (Aksoy ve Enlil, 2011: 25). Kişinin sosyalleşmesinde yararlanılan sanatsal ve sportif faaliyetler kültürel imkânların tedarik edildiği zihinsel ve bedensel maharetler, yakın sosyal çevreden ve aileden öğrenilen bellekler kişinin bedenselleşmiş durumundaki sermayesini desteklemektedir. Çocuğun edinilmiş kültürel sermaye ilkeleri ile öteki kişilerin karşısında daha üstün olması, sosyal eşitsizliğin başarıda görünmesini ortaya çıkarmaktadır (Aydemir, 2011: 17).

Kültürel sermaye ile örgütsel sosyalleşme kavramlarına bakıldığında her iki kavramın eğitsel bağlamda birbiri ile ilişkisinin olduğu ifade edilebilir. Kültürel sermayenin katılım boyutunda da motivasyon, değer ve inançtan oluşan kültürün; toplum içerisinde davranış ve tutumlarımızı etkilediğini yine aynı şekilde kültürel faaliyetler için bir araya gelen öğretmenlerin tüm paydaşlarla birlikte olumlu ilişkiler ağı oluşturduğu belirtilmiştir (Avcı, 2015: 26). Okul içinde yapılan toplu etkinlikler

ve törenlerde ya da okul dışında birlikte yapılan gezi gibi toplu organizasyonlar öğretmenleri bir araya getirmekte, aynı zamanda kendi aralarında iletişimlerine ve örgütsel sosyalleşmelerine katkı sağlamaktadır. Birlikte yapılan kültürel faaliyetlere katılan öğretmenler, aynı zamanda diğer paydaşlarla sağlıklı bir iletişim ağı kurmaktadır. Öğretmenlerin okullarda sosyalleşme ile ilgili pratikleri farklılık göstermekle beraber az da olsa okulun veya çevrenin kendine has kültürel değerlerini kısa bir zamanda öğrenmektedirler (Çalışkan, 2009: 34). Çalışmaya başladıkları okulların ve okulun yer aldığı bölgenin kendine has olan kültürel özelliklerini kısa zamanda öğrenebilen öğretmenler hem okul içinde hem de okul dışında daha hızlı bir biçimde sosyalleşebilirler. Öğretmenlerin öğrencilerine pozitif davranış kazandırabilmeleri için öncelikle öğrencilerinin kültürel değerlerini öğrenmesi ve buna uygun bir şekilde çocuklarla olumlu bir iletişime girmesi sosyalleşmeleri ile mümkün olabilir. Okul müdürünün okulla ilgili öğretmenlerden beklentileri, okul içinde oluşan iklimin bozulmadan okulun kültürel değerlerinin korunup geliştirilerek eğitim-öğretim faaliyetlerini karşılıklı sosyal ilişkilerle daha verimli bir biçimde yapılabilir. Öğretmenlerin mevcut kültürel sermaye yeterlikleri, atandıkları kurum içindeki diğer paydaşlarla sosyalleşmeleri açısından önem arz etmektedir. Öğretmenler kendi kültürel sermaye yeterlikleri ile sosyalleşmeye başladıktan sonra çalıştıkları kuruma ait olan kültürel özellikleri de içselleştirerek sosyalleşme sürecine katkıda bulunabilirler. Öğretmenlerin çevresinde kendini daha hızlı bir biçimde fark ettirmelerinin kültürel birikimleri ile yani kültürel potansiyelleri ile mümkün olduğunu söylenebilir. Öğretmenlerle ilişki kurma, belirli bir sınıfa dâhil olma, bir sosyal grup oluşturma ve okul dışında yapılan etkinliklere katılım öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerinden etkilenmektedir (Avcı, 2015: 31). Kültürel sermaye yeterlik düzeyi yüksek olan öğretmenler; okullarında kültürel birikimleri sayesinde kendini daha çabuk kabul ettirebilir, sosyalleşme süreçlerini hızlandırabilir, öğrencilerini kısa zaman içinde tanıyıp düzenledikleri kültürel aktivitelerde daha etkin bir konuma geçebilirler.

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ve örgütsel sosyalleşmelerini konu edinen bu çalışmada öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ve örgütsel sosyalleşme düzeyleri tespit edilerek her ikisi arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Bu çalışmayla öğretmen algılarına göre; öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç istikametinde aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır.

Öğretmen algılarına göre:

1. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyi nedir?
2. Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyi nedir?
3. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile örgütsel sosyalleşmeleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri örgütsel sosyalleşmelerini anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?

II. Yöntem

Kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaç edinen bu araştırma ilişkiisel tarama modelindedir. İlişkiisel tarama modeli, iki ya da daha fazla sayıda olan değişken arasındaki varlığı ya da beraber değişim derecesi gösteren bağlantıları tespit etmeye çalışmaktadır (Büyüköztürk, vd., 2018: 25).

Araştırma evreni, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında Batman ve Siirt il merkezindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan 7837 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem olarak Batman ve Siirt il merkezlerindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen 468 öğretmene ulaşılmıştır. Eşit seçilme ihtimali her bir örnekleme birimine verilerek (seçilen birim, seçilme ihtimalinin geriye kalan birimler için değişim göstermemesi açısından havuza tekrar konularak) seçilen birimlerin örnekleme alınmış olduğu yöntem basit seçkisiz örnekleme diye adlandırılmaktadır (Büyüköztürk vd. 2018: 88).

Veri toplama aracı olarak katılımcıların kişisel özelliklerini saptamak amacıyla “kişisel bilgi formu” kullanılmış ve devamında “kültürel sermaye ölçeği” ile “örgütsel sosyalleşme ölçeği” uygulanmıştır. Kişisel bilgi formunda cinsiyet, eğitim durumu ve aylık gelir değişkenlerine ilişkin sorulara yer verilmiştir.

Kültürel Sermaye Ölçeği (KSÖ): Araştırmaya katılan öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerini tespit etmek amacıyla Avcı ve Yaşar (2014) tarafından oluşturulan; 30 maddeden meydana gelen “Kültürel Sermaye Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipi derecelendirme iken; soldan sağa doğru “Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle katılıyorum” şeklinde derecelenmiştir. Avcı (2015) tarafından geliştirilen ölçeğin güvenilirliğini ve yapı geçerliğini test etmek için yapılan analizler baz alındığında veri toplama aracının güvenilir ve geçerli ölçüm yaptığı sonucunu ortaya koymuştur. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için madde toplam korelasyonu, madde ayırt ediciliği, iç tutarlılığa dair güvenilirlik analizi, açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve boyutlar arası korelasyona ait bulgular irdelendiğinde bulunan değerlerin yeterli düzeyde olduğunu tespit etmiştir.

Ölçek 4 boyuttan meydana gelip, toplamda 30 maddeden oluşmaktadır. Birinci boyut “Entelektüel Birikim Boyutu” 13 maddeden; ikinci boyut “Katılım Boyutu” 7 maddeden; üçüncü boyut “Kültürel Potansiyel Boyutu” 5 maddeden; dördüncü boyut “Kültürel Bilinç Boyutu” 5 maddeden oluşmaktadır. Dört boyut içinde açıklanan varyansın %57 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre birinci boyut “Entelektüel Birikim” %40,795, ikinci boyut “Katılım” %7,430, üçüncü boyut “Kültürel Bilinç” %4,679 ve dördüncü boyut “Kültürel Potansiyel” %4,205’ini açıklamaktadır (Avcı ve Yaşar, 2014).

Dört boyutlu ölçekten bulunan puanlar için hesaplanan alfa iç tutarlılık katsayısı; entelektüel birikim boyutu için .87, katılım boyutu için .83, kültürel bilinç boyutu için .77 ve kültürel potansiyel boyutu için .83'tir. Dört boyutlu ölçeğin alfa tutarlılık katsayısı ise .92'dir. Avcı ve Yaşar (2014) yılında yapmış oldukları kültürel sermaye ölçeği güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarında; alfa iç tutarlılık katsayıları dört boyut için hesaplamaları bu şekilde bulunmuştur: İlk boyut için .917, ikinci boyut için .870, üçüncü boyut için .778 ve dördüncü boyut için .822'dir. Dört boyutlu ölçeğin alfa tutarlılık katsayısı ise .948'dir.

Ölçekteki maddelerin yeterlilik düzeyi 5'li likert tipinde ve 1- "Yetersiz", 2- "Düşük", 3- "Orta", 4- "Yüksek", ve 5- "Çok Yüksek" şeklinde hazırlanmış olup ölçeğin puan aralıkları Tablo 4'te gösterilmiştir (Avcı, 2015).

Örgütsel Sosyalleşme Ölçeği (ÖSÖ): Araştırmaya katılan öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeylerini tespit etmek amacıyla Erdoğan ve Dönmez (2019) tarafından geliştirilen 24 maddeden meydana gelen "Örgütsel Sosyalleşme Ölçeği" kullanılmıştır (EK-3). Ölçek 5'li likert tipi derecelendirme iken; soldan sağa doğru "Hiç", "Az", "Orta", "Çok" ve "Tam" biçiminde derecelenmiştir. Erdoğan ve Dönmez (2019) tarafından geliştirilen ölçeğin güvenilirliğini ve yapı geçerliğini test etmek için yapılan analizler baz alındığında veri toplama aracının güvenilir ve geçerli ölçüm yaptığı sonucunu ortaya koymuştur. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için madde toplam korelasyonu, madde ayırt ediciliği, iç tutarlılığa dair güvenilirlik analizi, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve boyutlar arası korelasyona ait bulgular irdelendiğinde bulunan değerlerin yeterli düzeyde olduğunu tespit etmiştir (Erdoğan ve Dönmez, 2019).

Örgütsel sosyalleşme ölçeği toplam 5 boyuttan oluşup, 24 maddeden meydana gelmektedir. "Mesleki Yeterlilik boyutu" 1. 2. 3. 4. 5. Maddelerden, "Kişiler Arası İlişkiler boyutu" 6. 7. 8. 9. 10. 11. Maddelerden, "Dil – Tarih boyutu" 12. 13. 14. 15. Maddelerden, "Güç ve Politika boyutu" 16. 17. 18. 19. Maddelerden ile "Amaç ve Değerlere Uyum boyutu" 20. 21. 22. 23. 24. maddelerden meydana gelmektedir (Erdoğan ve Dönmez, 2019).

Beş boyutlu ölçekte bulunan puanlar için hesaplanan alfa iç tutarlılık katsayısı; mesleki yeterlik boyutu için .89, kişilerarası ilişkiler boyutu için .90, dil-tarih boyutu için .84, güç ve politika boyutu için .80, amaç ve değerlere boyutu için .91'dir. Beş boyutlu ölçeğin alfa tutarlılık katsayısı ise .95'tir. Erdoğan ve Dönmez'in (2019) yılında öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeylerini belirlemek için yapmış oldukları ölçek çalışmalarında; alfa iç tutarlılık katsayıları beş boyut için hesaplamaları bu şekilde bulunmuştur: Kişilerarası ilişkiler boyutu için .91, mesleki yeterlik boyutu için .88, dil-tarih boyutu için .84, güç ve politika boyutu için .87, amaç ve değerlere uyum boyutu için .85'tir. Ölçekteki maddelerin yeterlilik düzeyi 5'li likert tipinde ve 1- "Hiç", 2- "Az", 3- "Orta", 4- "Çok", ve 5- "Tam" şeklinde

hazırlanmış olup ölçeğin puan aralıkları Tablo 5'te gösterilmiştir (Erdoğan ve Dönmez, 2019).

Araştırma verilerinin toplanma aşamasından önce Siirt Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (Ek-6) 5070 sayılı ve 1 numaralı izni ile onay alınmıştır. Onay işleminden sonra örnekleme yer alan Batman ve Siirt il merkezlerindeki kamu okulöncesi, ilkokul, ortaokul ile lisede uygulanabilmesi için Siirt İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Batman İl Müdürlüğü gerekli izinler alınmıştır. Araştırmacı tarafından örnekleme yer alan Batman ve Siirt il merkezlerindeki kamu okulöncesi, ilkokul, ortaokul ile lisede görevli öğretmenlere basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle uygulanmış ancak dünya genelinde ortaya çıkan COVID-19 salgınından dolayı örgün eğitimin devam etmemesinden ötürü okullara gidilmeden whatsapp ve gmail üzerinden öğretmenlere ulaşılarak google form oluşturulmuştur. Yüklenen verilerin oluşturduğu link ile Batman ve Siirt il merkezinde çalışan öğretmenlere elektronik ortamda uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin kişisel özelliklerine ilişkin dağılımları tespit etmek için yüzde analizi ve frekansın yanı sıra ölçeğe ilişkin düzeylerin tespit edilmesi için betimsel analizlerden standart sapma ve ortalama kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu için çarpıklık ve basıklık düzeyine bakılmıştır. Verilerin çarpıklık ve basıklık düzeyleri tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Kültürel Sermaye ve Örgütsel Sosyalleşme çarpıklık ve basıklık testine ait sonuçlar

Ölçek/Alt Boyutlar	N	Çarpıklık (Skewness)		Basıklık (Kurtosis)	
Entelektüel Birikim	468	-.480	.113	.691	.225
Katılım	468	-.291	.113	.417	.225
Kültürel Bilinç	468	-.213	.113	.306	.225
Kültürel Potansiyel	468	-.312	.113	.235	.225
Kültürel Sermaye (Toplam)	468	-.312	.113	.256	.225
Mesleki Yeterlik	468	-.508	.113	.707	.225
Kişilerarası İlişkiler	468	-.563	.113	.224	.225
Dil-Tarih	468	-.087	.113	-.541	.225
Güç ve Politika	468	-.376	.113	.151	.225
Amaç ve Değerlere Uyum	468	-.794	.113	.864	.225

Örgütsel Sosyalleşme (Toplam)	468	-.487	.113	.665	.225
----------------------------------	-----	-------	------	------	------

Yapılan analiz neticesinde öğretmenlerin kültürel sermaye ölçeğinin toplam ve alt boyutları ile örgütsel sosyalleşme ölçeğinin toplamından elde edilen verilerin çarpıklık-basıklık istatistiği değerlerinin +1,5/-1,5 aralığında olduğu ve normal dağıldığı görülmektedir. (Tabashnick ve Fidell, 2001: 117) çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,5 -1,5 aralığında olmasının verilerin normal dağılım gösterdiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek maksadıyla Pearson momentler korelasyon (r) analiz tekniği kullanılmıştır. Yordama düzeyini tespit için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon analizinden evvel veri setinde çoklu bağlantının tespit edilip edilmediğini analiz etmek için Durbin-Watson katsayısı ile VIF değerlerine bakılmıştır. Çalışmaya ait hipotezler $p < .01$ ile $p < .05$ anlamlılık seviyesinde test edilmiştir. Çalışmada bulunan ölçekler ile alt boyutlarının aralarındaki bağ Pearson korelasyon katsayısı kullanılmış olup, alt boyutların birbiri arasındaki korelasyonlarının puanları “0.01-0.29 düşük”, “0.30-0.69 orta” ve “0.70-0.99 yüksek” aralıklarına göre değerlendirilmiştir (Büyüköztürk vd., 2018: 109).

III. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen verilere dayalı elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre uygun bir sıra izlenerek düzenlenmiştir.

1. Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin kültürel sermaye ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Kültürel Sermaye ve Alt Boyutları Betimsel İstatistik Sonucu

Kültürel Sermaye Ölçeği	N	\bar{X}	Ss	Düzye
Entelektüel Birikim	468	3.77	.50	Yüksek
Katılım	468	3.35	.60	Orta
Kültürel Bilinç	468	3.67	.61	Yüksek
Kültürel Potansiyel	468	3.91	.56	Yüksek
Kültürel Sermaye (Toplam)	468	3.68	.45	Yüksek

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin ($X=3.68$, $Ss=.45$) “Yüksek” düzeyde olduğu saptanmıştır. Kültürel sermaye ölçeğinin alt boyutlarından;

entelektüel birikim ($X = 3.77$, $ss = .50$), kültürel bilinç ($X = 3.67$, $Ss = .61$) ve kültürel potansiyel ($X = 3.91$, $Ss = .56$) alt boyutlarının “Yüksek” düzeyde, katılım ($X = 3.35$, $Ss = .60$) alt boyutun ise “Orta” düzeyde olduğu görülmektedir.

2. Öğretmenlerin Örgütsel Sosyalleşmelerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin bulgular tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Örgütsel Sosyalleşme ve Alt Boyutlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Örgütsel Sosyalleşme Ölçeği	N	\bar{X}	Ss	Düzye
Mesleki Yeterlik	468	3.97	.63	Çok
Kişilerarası İlişkiler	468	3.89	.71	Çok
Dil-Tarih	468	3.80	.71	Çok
Güç ve Politika	468	4.08	.60	Çok
Amaç ve Değerlere Uyum	468	4.00	.75	Çok
Örgütsel Sosyalleşme (Toplam)	468	3.95	.56	Çok

Öğretmenlerin genel olarak örgütsel sosyalleşme düzeylerinin ($X = 3.95$, $Ss = .56$) “Çok” düzeyinde olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Örgütsel sosyalleşme ölçeğinin alt boyutlarından; mesleki yeterlik ($X = 3.97$, $Ss = .63$), kişilerarası ilişkiler ($X = 3.89$, $ss = .71$), dil-tarih ($X = 3.80$, $Ss = .71$), güç ve politika ($X = 4.08$, $Ss = .60$) ve amaç ve değerlere uyum ($X = 4.00$, $Ss = .75$) alt boyutlarının “Çok” olduğu görülmektedir.

3. Kültürel Sermaye ve Alt Boyutları ile Örgütsel Sosyalleşme ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyona Ait Bulgular

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ve örgütsel sosyalleşme düzeyleri ve alt boyutları arasındaki ilişkiye ait yapılan korelasyon analizi sonuçları tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Kültürel Sermaye ile Örgütsel Sosyalleşme ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1-Entelektüel Birikim	1										
2-Katılım	.589*	1									
3-Kültürel Bilinç	.614*	.651**	1								
4-Kültürel Potansiyel	.538*	.453**	.475**	1							
5-Kültürel Sermaye(T)	.900*	.821**	.809**	.703**	1						
6-Mesleki Yeterlik	.444*	.337**	.343**	.566**	.505**	1					
7-Kişilerarası İlişkiler	.328*	.374**	.401**	.501**	.461**	.484**	1				
8-Dil-Tarih	.399*	.316**	.373**	.511**	.472**	.554**	.633**	1			
9-Güç ve Politika	.385*	.262**	.330**	.466**	.431**	.623**	.606**	.714**	1		
10-Amaç-Değerlere Uyum	.270*	.247**	.286**	.367**	.342**	.508**	.647**	.572**	.626**	1	
11-Örgütsel Sosyalleşme (T)	.435*	.379**	.424**	.583**	.535**	.755**	.850**	.826**	.840**	.833**	1

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasında [($r = .53$)] pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kültürel sermaye ölçeğinin alt boyutlarından entelektüel birikim alt boyutu ile örgütsel sosyalleşmenin toplamı [$r = .43$] arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kültürel sermaye ölçeğinin katılım alt boyutu ile örgütsel sosyalleşmenin toplamı [$r = .37$] arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Kültürel sermaye ölçeğinin kültürel bilinç alt boyutu ile örgütsel sosyalleşmenin toplamı [$r = .42$] arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kültürel sermaye ölçeğinin kültürel potansiyel alt boyutu ile örgütsel sosyalleşmenin toplamı [$r = .58$] arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

4. Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerinin Örgütsel Sosyalleşme Düzeyine Etkisinin Regresyon Analizi ile İncelenmesi

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ve alt boyutlarının örgütsel sosyalleşmelerini yordamasına ilişkin regresyon analiz sonuçları tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Kültürel Sermaye İle Örgütsel Sosyalleşme Toplamı Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Yordanan Değişken (Örgütsel Sosyalleşme)	Yordayıcı Değişken (Kültürel Sermaye)	B	Standart Hata	β	t	p	VIF
	(Sabit)	1.224	.175		6.996	.000	
	Entelektüel Birikim	.101	.058	.089	1.730	.084	1.971
Örgütsel Sosyalleşme (Toplam)	Katılım	.033	.048	.035	.688	.492	1.954
	Kültürel Bilinç	.118	.049	.128	2.425	.016	2.063
	Kültürel Potansiyel	.461	.045	.458	10.185	.000	1.497

R= .611 R²= .374 Durbin Watson= 1.908
F (4-463)= 69.107 p= 0.000

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinden kültürel bilinç ve kültürel potansiyel alt boyutlarında öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme üzerinde anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifadeyle öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinden kültürel bilinç ve kültürel potansiyel alt boyutlarına ilişkin algı düzeyleri arttıkça öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyinin de artabileceği söylenebilir. Adı geçen değişkenlerle birlikte örgütsel sosyalleşme toplam varyansın %37'sini açıklamaktadır. Diğer bir deyişle araştırmada öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri toplam varyansın %37'si kültürel sermaye özellikleriyle açıklanabileceği, örgütsel sosyalleşme puanındaki %63'lük değişimin ise kontrol altına alınmayan diğer değişkenlerle açıklanabileceği ifade edilebilir. Ayrıca regresyon katsayılarına göre öğretmenlerin kültürel sermayenin örgütsel sosyalleşmenin geneli üzerindeki etkisi görece önem sıraları kültürel potansiyel ($\beta = .45$), kültürel bilinç ($\beta = .12$), entelektüel birikim ($\beta = .09$) ve katılım ($\beta = .03$) şeklinde olmuştur.

IV. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeylerinin “yüksek” düzeyde olduğu sonucu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri alt boyut bazında incelendiğinde entelektüel birikim, kültürel bilinç ile kültürel potansiyel alt boyutlarının “yüksek” düzeyde olduğu; katılım alt boyutunun “orta” düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Avcı (2015) öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerine yönelik araştırmasında öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin genel olarak yüksek düzeyde bulunmuştur. Aynı şekilde Dumais (2006), Tösten, Avcı ve Şahin (2017) araştırmalarında benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinde “entelektüel birikim”, “kültürel bilinç” ile “kültürel potansiyel” alt boyutları “yüksek” seviyede çıkmışken “katılım” alt boyutu “orta” düzeyde çıkmıştır. Yapılan araştırmalara bakıldığında; entelektüel birikim, kültürel bilinç ile kültürel potansiyel alt boyutlarında Avcı (2015), Etiz (2019) ve Güleç (2019) benzer sonuçlara, katılım boyutunda ise Serçek, Karakaş ve Avcı (2017) ile Tösten, Avcı ve Şahin (2017) benzer sonuçlara rastlamışlardır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeylerinin “çok” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme alt boyutları incelendiğinde mesleki yeterlik, kişilerarası ilişkiler, dil-tarih, güç ve politika ile amaç ve değerlere uyum alt boyutlarının “çok” düzeyinde olduğu sonucuna varılmıştır. Erdoğan (2012), Öğretir (2013), Demirer (2014) ve Dönmez (2016) araştırmalarında benzer sonuçlara varmışlardır. Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme alt boyutlarından mesleki yeterlik, kişilerarası ilişkiler, dil-tarih, güç ve politika ile amaç ve değerlere uyum alt boyutlarının “yüksek” düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Toplam kültürel sermaye yeterlikleri ile örgütsel sosyalleşmenin mesleki yeterlik, kişilerarası ilişkiler, dil-tarih ile güç ve politika alt boyutları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu, amaç ve değerlere uyum alt boyutunda ise pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri örgütsel sosyalleşmelerini yordamaktadır. Diğer bir ifadeyle öğretmenlerin toplam örgütsel sosyalleşme düzeylerinin yaklaşık üçte biri kültürel sermaye yeterlikleriyle açıklanmaktadır. Esasında bireylerin sosyalleşme veya eğitim sürecinde kazanmış olduğu birikimin toplamı kültürel sermaye olarak ifade edilebilir (Avcı ve Yaşar, 2014: 67). Bourdieu (1984)’ya göre daha yüksek miktarda kültürel sermayeye sahip aileler birçok kültürel kod, estetik form ve geleneklere aşinalık, kolaylık ve akıcılık üretebilmektedir. Daha yüksek ekonomik ve kültürel sermayeye sahip aileler, Bourdieu'nun toplumun sosyalleşmesi terimiyle, çocuklarına en yüksek statüyü ve en doğallaştırılmış üstün zevkleri aşılama da çok etkili olmaktadır (Ho, Wheaton ve

Baumann, 2020). Bourdieu daha yüksek kültürel sermaye yeterliğine sahip olan öğrencilerin yetişme döneminde düşük kültürel sermaye yeterliğine sahip olan öğrencilere göre daha fazla kültürel etkinliğe katıldıklarını dolayısıyla buldukları ortamda bulunan diğer çocuklarla daha hızlı sosyalleştiklerini söylemektedir (Dumais, 2006: 95). Dolayısıyla çocuklukta sosyalleşme ve kültürel sermaye arasındaki bu bağlantıyı inceleyen Bourdieu'ya göre çocukluğun, özellikle estetik zevkler açısından kültürel sermaye edinimi için gerçekten çok önemli bir zaman olduğu ve aynı zamanda daha geniş olarak eğitimsel kazanımların bu dönemde edinildiği ortaya konulmuştur (Ho, Wheaton ve Baumann, 2020). Bu nedenle kültürel sermaye ve habitustaki sınıf farklılıklarının başlıca etkileri, birincil sosyalleşme deneyiminin bir parçası oldukları için çok küçük yaşta çocuklarda görülmektedir (Dumais, 2006: 84). Bourdieu'ya göre kültürel sermayenin önemli bir kaynağı aileden sosyalleşme vasıtasıyla tevarüs eden kültürel sermayesidir. Ve yine kurumsallaşmış kültürel sermaye sosyal örgütler vasıtasıyla kazanılan diploma, sertifika vs. onanmış yapıları içermektedir (Bourdieu, 1970, akt. Avcı ve Yaşar, 2014). Avcı (2015) araştırmasında, kültürel sermayenin boyutlarından biri de sosyal faaliyetlere katılımı ifade eden "katılım" boyutudur. Kültürel öğelere (kitap kulüpleri, tiyatro, sinema, müze gibi) katılım gösteren öğretmenler buldukları farklı ortamlara daha çabuk adapte olmakta, etkinliklere katılımın fazlaşması sonucu okullardaki diğer çalışanlarla sorun yaşamadan sosyalleşmektedirler.

Öğretmenler örneğinde her iki değişken arasındaki ilişkiyi inceleyen doğrudan bir araştırmaya rastlanamamakla birlikte kültürel sermayenin önemli bir alt boyutu kültürel faaliyetlere katılım boyutudur. Herhangi bir etkinliğe katılım sosyalleşmeyi sağlamakla birlikte katılım türüne göre ilgili alanda bir kültürel sermaye edindirmeyi temin etmiş olur. Dolayısıyla katılım hem kültürel sermaye yeterliklerini attıran hem de sosyalleşmeyi destekleyen bir olgudur. Gopaul (2016) kültürel sermaye ve alan kavramlarını kullanarak doktora çalışmasındaki eşitsizlik konularını vurgulamaya odaklandığı nitel araştırmasında; sosyalleşmenin gerçekleştiği bağlamların başarıyı ve standartları tanımlayan kurallara sahip olduğunu, doktora öğrencilerinin bu kuralları farklı şekilde anladığını ve yorumladığını dolayısıyla doktora çalışması sırasında öğrencilerin sosyalleşmesini etkilediği sonucuna varmıştır. Ho, Wheaton ve Baumann (2020) yetişkinlerin müzik zevkleri bağlamında kültürel sermayenin bir yaşam seyri perspektifinin, müzikal sosyalleşmeyi ne kadar iyi açıkladığını değerlendirmek amacıyla yaptığı araştırmasında, kültürel sermayenin ve estetik sosyalleşmenin erken çocukluk deneyimleri üzerindeki odağını genişletmesi gerektiği sonucuna varmışlardır.

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin örgütsel sosyalleşmeleri üzerinde etkili olduğu düşünüldüğünde öğretmenlere hem kültürel sermaye yeterliklerini hem de örgütsel sosyalleşmelerini arttıracak; yaz eğitim kampları, kitap okuma ve tartışma seminerleri, arkeolojik geziler, sanatsal ve sportif faaliyetler gibi örgütsel faaliyetler düzenlenebilir. Gerek

politika yapıcılar gerekse okul yönetimi katılımı arttıracak kültürel faaliyetler vasıtasıyla kültürel sermaye yeterliklerini arttırarak örgütsel sosyalleşmeyi temin edebilirler.

Kaynakça

- Aksoy, A. ve Enlil, Z. (2011). *Kültür ekonomisi envanteri: İstanbul 2010*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Avcı, Y. E. ve Yaşar, M. (2014). Kültürel sermaye ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Social Science Research*. 3(1). 65-76.
- Avcı, Y. E. (2015). *Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliliklerinin İncelenmesi* (Doctoral dissertation, Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Gaziantep.
- Aydemir, M. A. (2011). *Toplumsal ilişkilerin sosyal sermaye değeri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Balcı, A. (2003). *Örgütsel Sosyalleşme: Kuram, Strateji Ve Taktikler*. Pegem. Ankara.
- Bourdieu, P. (1977). Cultural reproduction and social reproduction. In J. Karabel and A. Halsey (Eds.), *Power and ideology in education*. 487-511.
- Bourdieu, P. (1984). Mais qui a créé les 'créateurs'? (But who created the 'creators'?) *Questions de sociologie (Sociology in Question)*, Paris: Minuit, 207-221.
- Büyüköztürk, Ş. Akgün, Ö. E. Demirel, F. Karadeniz, Ş. ve Çakmak, E. K. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Carolan, B. V. and Wasserman, S. J. (2015). Does parenting style matter? Concerted cultivation, educational expectations, and the transmission of educational advantage. *Sociological Perspectives*. 58(2). 168-186.
- Çalışkan, İ. G. (2009). *Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşmelerinin okul yöneticilerinin liderlik tarzlarına ilişkin algılarına göre incelenmesi: Özel eğitim öğretmenleri örneği* (Master's thesis). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, V. (2000). *Okul Kültürü ve Yönetimi (2. Baskı)*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Demirer, S. (2014). *Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme ve özdeşleme düzeyleri ile birlikte çalışma yeterlikleri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bolu.

- Dönmez, E. (2016). *Örgütsel sosyalleşme ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişki*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi.) Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Dumais, S. A. (2006). Early childhood cultural capital, parental habitus, and teachers' perceptions. *Poetic*. 34(2). 83-107.
- Erdoğan, (2012). *İlköğretim okullarının bürokratik yapıları ile öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişki (Malatya ili örneği)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Erdoğan, U. ve Dönmez, B. (2019). Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeylerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(1). 288-302.
- Ertürk, N. (2018). Gençlik Altkültürlerine Ait Giyimlerin Göstergibilimsel İncelenişi. *Vocational Education*. 13(2). 11-31.
- Etiz, S. S. (2019). *Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlilikleri ile sosyal sorumluluk temelli liderlik becerilerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi. Siirt.
- Gopaul, B. (2016). Applying cultural capital and field to doctoral student socialization. *International Journal for Researcher Development*. 7(1). 1-32.
- Güleç, F. (2019). *Sınıf öğretmenlerin kültürel sermaye yeterlikleri ile çokkültürlü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi: Siirt ili örnekleme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi. Afyon.
- Güvenç, B. (1996). *İnsan ve Kültür: Psikolojinin Temel Kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ho, L. Wheaton, B. and Baumann, S. (2020). A life course perspective on cultural capital acquisition: How the timing and duration of musical socialization affect the taste for classical music and opera. *Poetics*. 1-14.
- İshakoğlu, G. (1998). *Örgüt-Birey Uyumunun Sağlanmasında Personel Seçimi ve Sosyalleşmenin Önemi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kisida, B. Greene, J. P. and Bowen, D. H. (2014). Creating cultural consumers: The dynamics of cultural capital acquisition. *Sociology of Education*. 87(4). 281-295.

- Öğretir, M. (2013). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri*. (Doctoral dissertation). Pamukkale Üniversitesi. Denizli.
- Roksa, J. and Potter, D. (2011). Parenting and academic achievement: Intergenerational transmission of educational advantage. *Sociology of education*. 84(4). 299-321.
- Serçek, S. Karakaş, A. Avcı, Y. E. (2017). "Otelcilik ve turizm meslek lisesi öğretmenlerinin kültürel sermaye yeterlik düzeyleri ile öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki". *Akademik Bakış Dergisi*. 64(1). 561-572.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L.S. (2001). Using multivariate statistics. (4th Ed.). Allyn and Bacon, MA: USA
- Tösten, R., Avcı, Y., E., Şahin, Ç., Ç., (2017). "Öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin incelenmesi: Meslek liseleri örneği." *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Fakültesi Dergisi*. (35) 130-143.
- Yıldırım, Ç. (2017). "*Lise öğretmenlerinin örgütsel vatandaşlık davranışlarının yordayıcısı olarak örgütsel sosyalleşme*." (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi. İstanbul.

Katkı Oranı Beyanı

Bu makalede Metin TOPRAKÇI'nın katkısı %60, Yunus Emre AVCI'nın %40'tır.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarları bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişkileri bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan ederler.

Destek ve teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

T.C.
SİİRT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ETİK KURULU KARARLARI

Oturum Tarihi
07/01/2021

Oturum Saati
10:00

Oturum Sayısı
1

Üniversitemiz Etik Kurulu 07/01/2021 tarihinde saat 10:00'da Kurul Başkanı Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI başkanlığında, aşağıda imzaları bulunan üyelerin katılımıyla toplanarak gündemdeki konuları görüşmüş ve aşağıdaki kararları almıştır.

ETİK KURUL KARARI

(Siirt Üniversitesi Etik Kurulu'nun aşağıdaki görüşü tavsiye niteliğinde olup, üniversitemizle ilgili etik ilkelerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacını taşımaktadır.)

ETİK İNCELEME KONUSU

Metin TOPRAKÇI tarafından yürütülecek olan "**Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerinin Örgütsel Sosyalleşme Düzeyleri Üzerindeki Etkisi**" başlıklı araştırmasının etik olarak uygunluğu

İNCELEME

Araştırma konusu, "**Öğretmen Algılarına Göre Öğretmenlerin Kültürel Sermaye Yeterliklerinin Örgütsel Sosyalleşme Düzeyleri Üzerindeki Etkisi**" olarak ifade edilmiştir. Amacı ise, öğretmen algılarına göre öğretmenlerin kültürel sermaye yeterliklerinin ile örgütsel sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

İkincil amaç olarak; i.Öğretmen algılarına göre öğretmenlerin kültürel sermaye düzeyleri nedir, ii.Öğretmen algılarına göre öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri nedir, iii. Öğretmenlerin kültürel sermaye ve örgütsel sosyalleşme düzeylerinde; cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır, iv. Öğretmenlerin kültürel sermaye ile örgütsel sosyalleşme arasında ilişki var mıdır. Çalışmanın Siirt ve Batman İl Millî Eğitim Müdürlüklerinde gerçekleştirileceği ifade edilmektedir. Planlanan çalışma insan katılımına dayalı bir araştırma olduğundan araştırma yönüyle etik kurulu ilgilendirmektedir. Araştırma etiği bakımından söz konusu araştırmanın, katılımcıların fiziksel ve ruhsal sağlıklarını tehdit edici soruları içermediği, katılımcıların kişisel hakları ve özel bilgilerinin korunacağı ifade edilmiştir. Araştırma etiği bakımından dikkat edilmesi gereken birinci husus; yürütülecek olan programın katılımcıların yararına olması ve onları herhangi bir zarara uğratma riski taşımamasıdır. Araştırma etiği bakımından dikkat edilecek ikinci husus araştırmaya katılacak kişilerde rıza unsurunun gözetilmesidir.

SONUÇ

Sonuç olarak sosyal bilimlerdeki araştırmaların yayın etiği bakımından, insan katılımına dayalı olanların da araştırma-etiği bakımından etik ilkelere uygun olması gerekmektedir. Bu nedenle araştırmanın uygulanmasında katılımcıların hiçbir şekilde zarara uğratılmaları ve rızalarının olması esastır. Bu şartlar yerine getirildiğinde elde edilen verilerin raporlaştırılmasında araştırma etiği bakımından bir sakınca bulunmamaktadır.

Kurul Üyeleri:

Prof. Dr. Ayhan YILMAZ

Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI
Kurul Başkanı

Doç. Dr. Adnan MEMDUHOĞLU